

ROVISIE

SAMEN
WERKEN AAN
#BUITENGELUK

VEEL EN GOEDE
GFE DANKZIJ
INTENSIEVE
AANPAK IN
HOOGBOUW

WESTERVELDSE
SUPERMARKT
KEERT
MILIEUBONUS UIT

BOKASHI,
DE BODEM-
VERBETERAAR
VAN EIGEN
BODEM

ROVA VITAAL VOORUIT / KOMPANEN HOUDEN BUITENRUIMTE
WINTERSWIJK SCHOON EN VEILIG / KENNISMAKEN MET ROVA-
DIRECTEUR ROGER BEUTING / PROJECTTROTTS / GLADHEIDBESTRIJDING:
DIT KOMT ERBIJ KIJKEN / VOORKOM ZWERFAVAL MET
GEDRAGSVERANDERING / CIRKELWAARDE

Verbonden ■ Vakmanschap ■ Vooruitstrevend

Inhoudsopgave

Redactie

NV ROVA Holding

Teksten

ROVA

MCM tekst

Fotografie

Rick Meinen Studio

Rick Kloekke Fotografie

Vormgeving

VILLA5

Drukwerk

Koninklijke

Van der Most BV

ROVA Vitaal Vooruit

Voorwoord

03

Kennismaken met ROVA-directeur Roger Beuting

Over ROVA

04

ROVA-locaties Amersfoort en Zwolle op weg naar de toekomst

Over ROVA

06

Kompanen houden buitenruimte Winterswijk schoon en veilig

Over ROVA

07

Veel en goed gfe dankzij intensieve aanpak in hoogbouw

Gemeente en ROVA om tafel

08

“Beter vindbaar voor vakbekwame talenten”

Projecttrots

11

Verpakkingen: samen zorgen voor kwaliteit en circulariteit

Landelijke ontwikkelingen

12

Naar een economie zonder afval

Landelijke ontwikkelingen

13

Samen werken aan #buitengeluk

Gemeente over ROVA

14

“Ik haal dagelijks ruim 7.000 kilo grofvuil op”

Projecttrots

17

Gladheidsbestrijding: dit komt erbij kijken

ROVA in beeld

18

Bokashi, de bodemverbeteraar van eigenbodem

Partnerverhaal

20

“Iedereen telt mee”

Projecttrots

23

Westerveldse supermarkt keert milieubonus uit

Inspirerend voorbeeld

24

CirkelWaarde

Blik op de toekomst

26

Voorkom zwerfafval met gedragsverandering

Blik op de toekomst

27

Wilt u reageren?

U kunt met tips, reacties en vragen bellen met (038) 427 37 35 of mailen naar voorlichting@rova.nl.

VOORWOORD

ROVA Vitaal Vooruit!

In deze editie van Roviesie heb ik voor het eerst de gelegenheid het voorwoord te schrijven. Sinds 1 september ben ik ondergedompeld in de wereld van ROVA. Na een uitgebreide kennismaking met mijn collega's heb ik inmiddels ook een (digitaal) rondje langs alle ROVA-gemeenten kunnen maken. Prachtig om te zien hoe onze samenwerking loopt.

In 2020 is het nieuws gedomineerd door corona. Deze pandemie heeft een grote impact op onze samenleving en op ons dagelijks leven. In deze situatie heeft ROVA veel tijd en aandacht besteed aan het jaarplan 2021, met als thema Vitaal Vooruit! Vitaal met een knipoog naar onze sector als vitaal beroep, maar meer nog naar de staat waarin ROVA zich bevindt.

ROVA loopt altijd al voorop in de branche. Of het nu gaat over Diftar, 100-100-100 of omgekeerd inzamelen, het komt voort uit onze vakkennis en onze maatschappelijke rol. Als wij de wereld circulair willen maken, moeten wij zorgen dat grondstoffen een tweede leven krijgen. De eerste stap is het aan de bron scheiden van afval. Ons specialisme. De komende jaren ligt de focus op de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Ons programma #Terugwinnaars helpt daarbij. Minder afval verbranden, meer afval hergebruiken.

Ook op het gebied van beheer buitenruimte zijn we actief. De groep gemeenten die zich hierin bij ROVA aansluit, groeit. ROVA investeert in kennis en neemt

de gemeenten mee in het optimaliseren van de buitenruimte, het vergroten van de biodiversiteit en het beheersen van kosten. Het is mooi te zien dat dit werk ook plek biedt voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Dit najaar hebben wij twee projecten opgeleverd die de gemeenten en ROVA helpen: het vernieuwde milieubrenghstation in Amersfoort en het zonnepark op stortplaats Bovenveld in gemeente Hardenberg, dat circa 6 MW elektriciteit oplevert, genoeg voor circa 1.600 huishoudens. Over deze projecten en andere ontwikkelingen kunt u meer lezen in deze Roviesie.

Ik wens u veel leesplezier. ROVA staat klaar om met veel (zonne-)energie aan het nieuwe jaar te beginnen. ■

Kennismaken met ROVA-directeur Roger Beuting

Roger Beuting
Directeur ROVA

Roger Beuting is sinds september directeur van ROVA. Hij is, zoals hij het zelf zegt, “ontvangen in een energieke organisatie die in goede conditie verkeert”. Zijn doelen voor de komende jaren: de kwaliteit van de grondstoffenstromen optimaliseren, een aanvullend concept voor het beheer van de buitenruimte (BBR) ontwikkelen en groeien in het aantal gemeenten dat gebruik maakt van ROVA's BBR-expertise.

U heeft ervaring in het bedrijfsleven en hart voor de publieke zaak. Hoe combineert u die twee factoren bij ROVA?

“Onze vakmannen en -vrouwen zetten voor de aangesloten gemeenten een topdienstverlening neer. Daarnaast herbergen onze mensen een indrukwekkende hoeveelheid kennis en innovatiekracht. Ze hebben een visie op het vergroenen en circulair maken van de wereld. Het is tijd om die kennis om te zetten naar daden. Voor het beheer van de buitenruimte bijvoorbeeld,

kunnen we een concept ontwikkelen waarin ROVA niet alleen de uitvoerende partij is, maar ook de adviserende partij. Denk daarbij aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. Zo'n concept helpt ook om het aantal gemeenten waar we BBR-taken doen, te laten groeien.”

De kwaliteit van grondstoffenstromen is een speerpunt van ROVA. Wie hebben daarin een verantwoordelijkheid?

“Allereerst inwoners zelf. Kritisch kopen: zijn het product en de verpakkingen echt nodig? Zo

ja, zijn ze te recyclen? Bovendien is wetgeving nodig die bedrijven motiveert tot recycling. Overigens zie ik kansen voor het bedrijfsleven; met grote volumes grondstoffen kun je nieuwe diensten en producten ontwikkelen. Wat kun je met de 60.000 ton gft die ROVA jaarlijks inzamelt? Nieuwe business is goed voor innovatie, werkgelegenheid en milieurendement. En denk bijvoorbeeld ook aan bladafval of gemaaid gras, steeds meer gemeenten zetten dit om tot bokashi, een bodemverbeteraar.” (zie ook artikel op pagina 20, red.)

Welke rol pakt u daarin?

“Ik zal intern het belang van goede kwaliteit van grondstoffen blijven aanjagen en tegelijkertijd extern verbindingen leggen met andere spelers in de keten en binnen de relevante netwerken. Van het ministerie tot commerciële afvalbedrijven. Met als doel: samen de grondstoffensector verder ontwikkelen.”

Hoe heeft u ROVA leren kennen de afgelopen maanden?

“Ik wil interim-directeur Michel Frequin bedanken voor het in goede conditie overdragen van ROVA aan mij. Dankzij zijn goede waarneming kon ik vlot beginnen. En alle mensen binnen ROVA wil ik

bedanken dat ze me zo fijn welkom hebben geheten. Ik heb diverse afspraken gehad om snel veel mensen te leren kennen.

“We pakken telkens een andere plek op het terrein aan”

Bescheidenheid en loyaliteit zijn de eigenschappen die ROVA-mensen typeren. Bovendien hebben ze veel kennis en beheersen ze hun vak. Het valt me op dat iedereen plezier heeft in zijn werk. Ik denk dat dat komt doordat we duidelijke verwachtingen hebben van onze mensen. En dat er ruimte is om vragen te stellen en in gesprek te gaan.

Wat doet u in uw vrije tijd?

“Mijn vrije tijd breng ik door met mijn vrouw en onze twee kinderen. Daarnaast werk ik graag buiten, rondom onze monumentale boerderij uit 1834. Tijdens het klussen in het groen vraag ik me geregeld af, hoe zouden mijn collega's dit aanpakken? Ik kijk namelijk met bewondering naar bijvoorbeeld onze boomverzorgers. Ook buiten mijn tuin en de weilanden vind ik groen belangrijk. Groen kenmerkt het oosten van het land. Ik ben er trots op dat ROVA dat mooi, schoon en veilig houdt.” ■

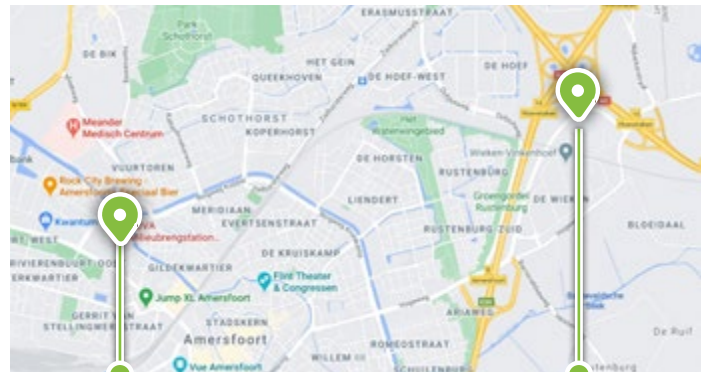
ROVA-locaties

Amersfoort en Zwolle op weg naar de toekomst

Sinds de oprichting van ROVA is veel bereikt op het gebied van afvalscheiding- en preventie, bewustwording bij inwoners en kostenbeheersing. Ook worden de later toegevoegde beheertaken in de buitenruimte steeds omvangrijker. Toch kunnen we niet achterover gaan zitten. Er wachten grote uitdagingen op het gebied van grondstoffen en leefomgeving. Onderdeel van deze uitdagingen is het toekomstbestendig houden en maken van onze voorzieningen, waaronder de ROVA-locaties. Voor de locaties Amersfoort en Zwolle zijn concrete plannen in het vizier.

Mogelijke herlocatie Amersfoort

De huidige locatie in Amersfoort is al tientallen jaren in gebruik en is nu gedateerd. Uitbreiding is niet mogelijk. Door de ligging net achter de binnenstad aan de rivier de Eem is deze locatie al langer in beeld als woningbouwlocatie. Met de gemeente Amersfoort worden nu gesprekken gevoerd over herlocatie naar een beoogde nieuwe locatie, op industrieterrein Vinkenhoef. De haalbaarheid van dit plan wordt op korte termijn bepaald, de verhuizing zou dan binnen 3 – 5 jaar kunnen plaatsvinden. Om deze periode te kunnen overbruggen zijn het afgelopen jaar noodzakelijke aanpassingen gedaan om het huidige brengstation gebruiksvriendelijker en veiliger te maken.

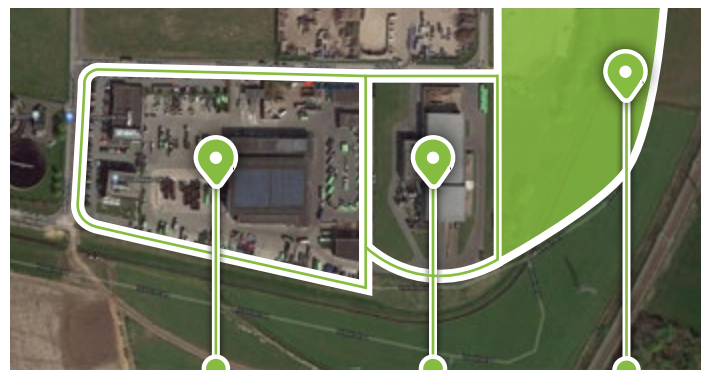

Bestaande locatie

Beoogde locatie in oksel A28/A1

Herinrichting van het terrein in Zwolle

Ook in Zwolle zijn we plannen aan het maken over een herinrichting van het terrein. De locatie Zwolle is inmiddels bijna 15 jaar in gebruik en in die tijd is veel gebeurd. Het aantal bezoekers en de tonnages zijn fors gestegen, activiteiten voor beheer van de buitenruimte zijn toegevoegd en de inzichten rondom het milieubringstation zijn veranderd. We merken dat we tegen grenzen aanlopen. Door de sluiting van de vergister en de mogelijkheid om aan de zuidzijde uit te breiden, kunnen we de locatie Zwolle weer toekomstbestendig maken. Begin 2021 zal het herinrichtingsplan afgerond worden.

Bestaand terrein

Bestaand terrein
Natuurgas
(gft overslag)

Nieuw perceel

OVER ROVA

Kompanen houden buitenruimte Winterswijk schoon en veilig

Ruimte maken voor heide die anders dichtgroeit met bomen, fietspadpalen tussen een zandweg en het fietspad weer zichtbaar maken met een lik witte verf en zwerfafval opruimen in het hele dorp: de Kompanen van ROVA doen allerlei klussen in de buitenruimte van Winterswijk. Klussen die aanvullend zijn op de dienstverleningsovereenkomst tussen ROVA en de gemeente en die de buitenruimte tip top in orde houden.

Het team Kompaan in Winterswijk bestaat uit zes mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt: vier mannen, een vrouw en een werkbegeleider, Paul Korten.

De vijf medewerkers hebben met elkaar gemeen dat ze het best presteren wanneer ze duidelijke en repeterende taken hebben en wanneer er ritme en regelmaat in hun werkdagen zit. Bij Kompaan hebben ze nu vijf dagen in de week werk en mogen ze in principe blijven tot hun pensioen.

De inzet van deze groep is georganiseerd door ROVA, op aanvraag van Winterswijk. Winterswijk heeft net als iedere andere Nederlandse gemeente de plicht om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk te bieden. In samenwerking met ROVA werd dat mogelijk. Het team is, met uitzondering van de teamleider, in dienst bij de gemeente en vult zijn dagen in bij Kompaan. Voor de inzet van teamleider Korten, de werkkleding en het materiaal, ontvangt ROVA een vergoeding van gemeente Winterswijk.

De ROVA-collega's weten de Kompanen te vinden en waarderen hun hulp. Zo kunnen ze bijvoorbeeld bijspringen wanneer bij het snoeien van bomen snoeiafval in een weiland is gevallen. De Kompanen maken de wei dan weer netjes, zodat de boer geen hinder ondervindt.

Het team krijgt behalve werk ook opleidingen van ROVA. Zo hebben de Kompanen onlangs in de praktijk alle ins en outs van de Flora- en faunawet geleerd, zodat ze bijvoorbeeld vogelnesten herkennen en deze kunnen ontwijken tijdens hun werk in de buitenruimte. ■

"Ik ben trots op het werk dat ik doe", zegt Jolanda Swaters, Kompaan-medewerker bij ROVA. "Mijn collega's en ik werken heerlijk in de buitenlucht. We harken sloten schoon, maken paaltjes langs de weg duidelijk zichtbaar door de begroeiing eromheen weg te steken en ruimen zwerfafval op. We doen alles samen en iedereen heeft zijn eigen taak. De één harkt alles bij elkaar en de ander schept het in de kruiwagen. We hebben er plezier in. We respecteren elkaar en hebben veel humor onderling. Bijvoorbeeld toen een naadje van mijn broek was geknapt. Ik riep meteen: "Nee, kijk mij nou! De nieuwste mode. Mooi hè!" De jongens lagen helemaal dubbel van het lachen. Een leukere baan kan ik me niet wensen."

Veel en goed gfe dankzij intensieve aanpak in hoogbouw

Wat gebeurt er als je bewoners van hoogbouwcomplexen driekwart jaar lang faciliteert en motiveert voor het apart inzamelen van groente-, fruit- en etensresten (gfe)? Gemeente Amersfoort en ROVA namen de proef op de som. Het resultaat: de pilot-adressen scoren boven het landelijk gemiddelde. Sjarka Bakker, coördinator afvalbeleid gemeente Amersfoort, en Ernst Vonkeman, projectleider ROVA, vertellen erover.

A profile photograph of Sjarka Bakker, a woman with curly brown hair, smiling and looking towards the right. She is wearing a dark green jacket.

SJARKA BAKKER

*Coördinator afvalbeleid
gemeente Amersfoort*

Wat was het doel van de pilot?

SJARKA BAKKER: "Ontdekken of het faciliteren van gfe-scheiding in de hoogbouw substantieel helpt om onze stadsbrede milieudoelen te bereiken."

ERNST VONKEMAN: "Bovendien wilden we ontdekken in hoeverre een hoge service en een intensieve motivatieaanpak bijdragen aan het inzamelresultaat."

Wat zijn de milieudoelen van Amersfoort?

SJARKA BAKKER: "Al voordat de landelijke milieudoelen bekend werden, heeft Amersfoort zich als doel gesteld 70 procent afvalscheiding te realiseren in 2020. Dit halen we naar verwachting in 2020 niet helemaal, maar we zijn een heel eind op weg. Het vervolgdoel is 'afvalloos' in 2030, oftewel maximaal 30 kilo restafval per inwoner per jaar."

Waarom vraagt het inzamelen van gfe in de hoogbouw aandacht?

SJARKA BAKKER: "In de hoogbouw is minder ruimte rond woningen dan in de laagbouw. Daardoor kun je minder makkelijk een inzamelsysteem plaatsen - waar laat je die minicontainers? Dus gaat het gfe van hoogbouw woningen in Amersfoort op dit moment nog ongescheiden mee met het restafval."

ERNST VONKEMAN: “Gfe kan ongemakken met zich meebrengen. Als het langer in de keukens ligt, kunnen fruitvliegjes ontstaan, zeker als het warm is. Voor sommige inwoners werpt dat een drempel op om gfe in huis te scheiden en te bewaren.”

Hoe krijg je mensen dan toch zover om gfe te scheiden van het restafval?

ERNST VONKEMAN: “Door een hoge service op grondstoffen. En door gedurende een langere periode energie te steken in het motiveren van (potentiële) deelnemers.”

SJARKA BAKKER: “Alle 14 complexen die we hebben aangewezen voor de pilot, kregen een gezamenlijke minicontainer van 240 liter die buiten bij het complex is geplaatst. Die werd elke 2 weken geleegd. Bovendien werd die zo’n achttien keer per jaar gereinigd, om te voorkomen dat nare geurtjes en insecten mensen ervan weerhouden gfe in huis te gaan scheiden. Ook kregen deelnemers een keukenmanagementset: een lekbakje voor op het aanrecht, een afsluitbare emmer voor het opslaan van gfe en biologisch afbreekbare afvalzakjes.”

Welke ervaringen uit andere ROVA-gemeenten zijn toegepast in deze pilot?

ERNST VONKEMAN: “Containers voor gfe zijn in verschillende andere ROVA-gemeenten op verschillende manieren bij de hoogbouw geïntroduceerd. De ene keer is vrijwel zonder toelichting een minicontainer geplaatst; inwoners kregen alleen een brief. Daar zagen we dat er (vrijwel) geen en verkeerd gebruik van werd gemaakt; voorbijgangers gebruikten ‘m als prullenbak. Zonder commitment werkt het dus niet. Daarna is bij een andere ROVA-gemeente alleen gefaciliteerd bij hoogbouwcomplexen met voldoende commitment. Dat leverde kwalitatief goed gfe op, maar daar deden lang niet alle complexen mee. Bij de gfe-pilot in Amersfoort kozen we met hoge service en een intensieve communicatieaanpak voor veel én goed gfe. We hebben volop de tijd genomen voor verschillende motiverende interventies, waardoor we het gfe-aanbod steeds verder zagen stijgen. Dat is heel anders dan bij andere pilots, waar deelnemers na een vliegende start al snel vervallen in oud gedrag.”

**“Na vijf maanden
zagen we nog
steeds een
stijging”**

Ernst Vonkeman

Projectleider ROVA

Wat was precies jullie aanpak?

SJARKA BAKKER: “De 14 hoogbouwcomplexen in de wijk Nieuwland tellen 408 woningen met in totaal 670 bewoners. Die adressen hebben we in juni 2019 allemaal aangeschreven over het scheiden van gfe. Daarnaast zijn we bij bewoners langsgegaan met de ROVA-bus. Daar kregen bewoners koffie met cake en natuurlijk informatie over het gescheiden inzamelen van gfe. Wie zich naar aanleiding van onze brief online had aangemeld of ter plekke aangaf mee te doen, kreeg de keukenmanagementset.”

ERNST VONKEMAN: “Ook hebben we de kennis van gedragspsychologen toegepast. Dat resulteerde bijvoorbeeld in het meerdere keren benaderen van inwoners die nog niet deelnamen, zodat ook de kat-uit-de-boomkijkers in beweging kwamen. In de boodschappen die we verzonden, kozen we bewust voor formuleringen als ‘het gaat goed, de meeste mensen doen mee’, om de sociale groepsnorm waar mensen graag aan voldoen te benadrukken.”

SJARKA BAKKER: “Nieuw gedrag aanleren – in dit geval gfe consequent gescheiden inzamelen – is moeilijk. Daarom hadden we meerdere middelen en momenten om mensen aan hun nieuwe voornemen te herinneren, zoals het lekbakje, de inzamelemmer, de brieven en de inloopavonden in de ROVA-bus.”

ERNST VONKEMAN: “Het is een tijdrovende en intensieve aanpak, maar daarmee hebben we het mensen makkelijk gemaakt en hen de tijd gegeven het nieuwe gedrag in te laten slijten als het nieuwe normaal.”

Met resultaat, toch?

ERNST VONKEMAN: “Zeker. De 670 inwoners die we hebben aangeschreven voor de pilot zitten nu op een gemiddelde hoeveelheid van 26,5 kilo gfe per jaar. Dat is meer dan het landelijke gemiddelde van 20 à 25 kilo.”

SJARKA BAKKER: “Bovendien, na het doorlopen van de pilot is de inwonerstevredenheid een 7,3. En het ingezamelde gfe is van goede kwaliteit. Dat is ook de verdienste van ROVA’s afvalcoach die ter plekke ging kijken naar het aanbod en met bewoners in gesprek ging.”

ERNST VONKEMAN: “Kortom, we hebben laten zien dat deze aanpak significant bijdraagt aan de milieudoelen.”

Hoe wordt dat inzicht nu toegepast binnen gemeente Amersfoort?

SJARKA BAKKER: “Begin volgend jaar ontvangt de gemeenteraad een voorstel voor het inzamelen van

grondstoffen in de hoogbouw voor de hele stad. De keuzes die de gemeenteraad maakt, vormen voor ons het kader voor het nieuwe plan. Uiteraard

“Deze aanpak draagt significant bij aan de milieudoelen”

betrekken we daarin de resultaten van onder andere de gfe-pilot in Nieuwland.” ■

“Beter vindbaar voor vakbekwame talenten”

“Hoe bereiken, enthousiasmeren en trekken we vakbekwame talenten aan? Met deze vraag ben ik samen met onze communicatieadviseurs aan de slag gegaan. Door onze kandidaatreis in kaart te brengen, bleek dat we met een nieuwe website onze arbeidscommunicatie verder konden professionaliseren. Daarom is de website www.werkenbijrova.nl gelanceerd. Meerdere vakbekwame medewerkers met veel kennis gaan straks met pensioen, maar ook in de toekomst willen we over deze kennis beschikken. De website helpt ons bij het werven van nieuwe collega's. Ook halen we proactief de banden aan met scholen en organiseren we stages en gastcolleges. Ik ben enorm trots op deze ontwikkeling!” ■

Marjon van Rotterdam

Personeelsadviseur

Verbonden ■ Vakmanschap ■ Vooruitstrevend

Verpakkingen: samen zorgen voor kwaliteit en circulariteit

Gestimuleerd door het programma VANG (Van Afval Naar Grondstof) hebben gemeenten de laatste jaren de hoeveelheid restafval sterk verminderd. Samen met haar gemeenten heeft ROVA al jaren geleden gekozen voor het systeem van bronscheiding van grondstoffen, waaronder pmd (huishoudelijke verpakkingen van plastic en metaal en drankenkartons).

De resultaten zijn goed en leiden tot een afname van restafval en een stijging van het scheidingspercentage. Veel gemeenten hebben daarmee de VANG-doelstellingen voor 2020 gerealiseerd. Om de effectiviteit van recycling verder te verhogen, verleggen we het accent nu van kwantiteit naar kwaliteit van de grondstoffen. Immers, hoe zuiverder het ingezamelde materiaal is, des te beter dit te recycleren is. Dankzij de grote bereidwilligheid van inwoners om alle verpakkingen aan de bron te scheiden, leren we steeds meer over de knelpunten in de keten. Zo bleek uit het onderzoek 'Recyclebaarheid van verpakkingen op de Nederlandse markt', van Wageningen University & Research (WUR) in 2017 dat bijna dertig procent van de verpakkingen slecht tot niet recyclebaar is, alleen al door de aard en samenstelling van de verpakking. Dit leidt tot verspilling van natuurlijke grondstoffen en draagt niet bij aan een circulaire wereld. Hier ligt een uitdaging voor met name het verpakkend bedrijfsleven.

Ambitieuze grondstoffenbeleid

Natuurlijk heeft de gehele verpakkingsketen een rol in minder en betere verpakkingen. De gemeenten en inzamelaars doen dat door een ambitieus grondstoffenbeleid te implementeren. De inwoners doen dat door afval zelf goed te scheiden. Nu is het zaak dat ook producenten en importeurs hun belofte waarmaken door aantoonbaar minder verpakkingsmateriaal te gebruiken, verpakkingen te ontwerpen en te produceren die na gebruik goed te recycleren zijn en meer gebruik te maken van recyclaat in verpakkingen. Het Kennisinstituut duurzaam verpakken (KIDV) verzamelt al veel kennis om verpakkingen te verduurzamen. In de komende jaren moet blijken of daarmee het hergebruikpercentage van verpakkingen daadwerkelijk wordt verhoogd.

Verpakkend bedrijfsleven

Voor ROVA zijn de geconstateerde knelpunten aanleiding geweest om met collega-organisaties zoals Regie Kunststoffen Nederland (RKN)/Midwaste, HVC en CirkelWaarde te kijken welke gezamenlijke actie ondernomen kan en moet worden. Het doel hiervan is minder verpakkingen en beter te recycleren verpakkingen hoger op de agenda van het verpakkend bedrijfsleven te krijgen. Zodat zij de hoognodige verbeteringen in de verpakkingsketen doorvoeren. En we met elkaar werken aan een circulaire wereld waarin we grondstoffen zo lang mogelijk recycleren. ■

Naar een economie zonder afval

De Rijksoverheid heeft dit voorjaar het rapport 'Naar een economie zonder afval' gepubliceerd. Dit rapport geeft inzicht in mogelijke beleidskeuzes voor de toekomst van Nederland.

Beleidsvarianten

Het rapport beschrijft vijf beleidsvarianten.

1. De besparingsvariant: hierin wordt het huidige nationale circulaire beleid stopgezet. Het enige circulaire beleid is de verplichte implementatie van Europees beleid. Dit omvat nu onder andere de verplichting tot gescheiden inzameling van enkele stromen en recycledoelstellingen.
2. De basisvariant: het huidige beleid voor circulaire economie (CE), met daarin de randvoorwaarden voor een effectief CE-beleid.

Om meer circulaire stappen te kunnen zetten, zijn drie variaties op de basisvariant uitgewerkt.

3. Bouwsteenvariant 1A: de opbouw van een circulaire economie door in te zetten op onder andere kennis en innovatie. Deze variant bevat stimulerende en faciliterende maatregelen, zoals subsidies.
4. Bouwsteenvariant 1B: ombouwen van bestaande systemen, in combinatie met regulerende en beprijzende maatregelen. Denk hierbij aan CO₂-beprijzing of verplichte milieurapportage.
5. Beleidsmix variant 2: stimulering en regulering, een combinatie van 1A en 1B.

Analyse en vervolg

Het is duidelijk dat circulaire economie een jong beleidsterrein is. Hoewel de Rijksoverheid een goede basis heeft gelegd, heeft niemand op dit moment een duidelijk beeld van hoe een circulaire economie eruitziet of hoe we daar komen. Dit levert nog onzekerheid op.

Hoewel het rapport geen advies geeft, blijkt wel dat aanvullende inzet nodig is om de doelen te behalen. Impliciet wordt de besparingsvariant als onwenselijk gepresenteerd. Wij verwachten dat het huidige CE-beleid tenminste wordt gehandhaafd en waarschijnlijk wordt uitgebreid.

ROVA werkt actief aan verduurzaming

ROVA kan vanuit haar huidige positie goed met beleidsontwikkelingen meebewegen. We werken al aan verduurzaming van onze bedrijfsvoering en verbreding van onze rapportages. Eventuele aangescherpte eisen op dat vlak kunnen we doorvoeren. Via onze samenwerking in CirkelWaarde kunnen we stimuleringsmaatregelen benutten voor het versnellen van de circulaire transitie. Daarnaast hebben we met onze partners in CirkelWaarde een stevigere positie om de Rijksoverheid te adviseren.

Om onze gemeenten zo goed mogelijk te kunnen adviseren, maken we voor hen een analyse van het rapport, die zij in december 2020 ontvangen. ■

GEMEENTE OVER ROVA

Samen werken aan #buitengeluk

Wat gebeurt er als je inwoners vertelt waaróm je iets doet in het beheer van de buitenruimte, in plaats van alleen maar wát je daar doet? Dan worden mensen zich bewust van het geluk dat 'buiten' hen geeft en van het feit dat onderhoud en beheer nodig zijn om ervan te kunnen blijven genieten. Nu en in de toekomst.

'Buitengeluk' is de manier waarop gemeente Zwolle en ROVA samen aan inwoners laten zien wat ze doen in de buitenruimte en hoe dat bijdraagt aan circulariteit, duurzaamheid en klimaat. Het beheer van de buitenruimte (BBR) zorgt voor een mooie, schone, veilige, gezonde en duurzame buitenruimte. Kortom, de buitenruimte die bijdraagt aan geluk. Die positieve boodschap dragen gemeente Zwolle en ROVA uit via sociale media, banners op locaties waar wordt gewerkt, bordjes in bermen en plantsoenen en persberichten in nieuwsmedia. Dit alles gecoördineerd vanuit het gezamenlijke kernteam Buitengeluk.

Winnifred Blokland

*beleidsadviseur beheer buitenruimte en programma-
coördinator vitale wijken bij gemeente Zwolle*

Droom realiseren

Het idee voor buitengeluk ontstond drie jaar geleden toen vijf gemeenten samen concludeerden dat ze, door het beheer van de buitenruimte in de schijnwerpers te zetten, hun dromen makkelijker zouden realiseren: vrolijke bewoners die buiten genieten, genoeg mensen die de buitenruimte willen onderhouden - zowel inwoners als vakmensen - en opgewassen zijn tegen de klimaatverandering.

De vijf gemeenten Rotterdam, Almere, Zoetermeer, Leiden en Zwolle namen samen creatief adviesbureau Fresh Forward in de arm en daar werd de visie #buitengeluk geboren. Er verandert niks aan het werk, alleen aan de manier waarop erover wordt verteld.

“Direct hebben we ROVA erbij betrokken”, zegt Winnifred Blokland, beleidsadviseur beheer buitenruimte en programmacoördinator vitale wijken bij gemeente Zwolle en

lid van het kernteam Buitengeluk. “Zowel vanuit beleid als vanuit communicatie zit ROVA in het kernteam. Logisch,

“Buitengeluk begint zodra je de voordeur uitstapt”

want zij beheren de buitenruimte. Bovendien doen ze ook de afvalinzameling, wat ook bijdraagt aan een schone en veilige buitenruimte. ROVA is enthousiast. Ze zijn erbij als we naar wethouder William Dogger gaan om hem bij te praten over Buitengeluk, ze regelen publicaties in de lokale krant en posten berichten op sociale media over het waarom van hun werk”, zegt Blokland. En dan, lachend: “Heel Zwolle kent straks #buitengeluk.”

Fotograaf: Frans Paalman

Mark Heideveld beheermanager stedelijk water gemeente Zwolle

“Meer bomen en minder asfalt zorgen voor aangename koelteplekken bij extreme hitte”

Klimaatrobuust

Hevige neerslag, extreme hitte en langdurige droogte. Als niets gebeurt, is dat wat ons in de toekomst te wachten staat.

“Daarom richten we Zwolle klimaatrobuust in, zodat we bestand zijn tegen overstromingen en hitte en we de droogte kunnen beperken”, zegt Mark Heideveld, beheermanager stedelijk water gemeente Zwolle en voorzitter van het kernteam Buitengeluk. De Zwolse doelen in de buitenruimte zijn verbonden aan de thema's ‘people’, ‘planet’ en ‘profit’. “De buitenruimte moet plek bieden aan plant en dier (‘planet’, red.) en zo zijn ingericht dat mensen er graag verblijven (‘people’, red.)”, zegt Blokland.

“Daarnaast willen we het Zwolse ondernemersklimaat versterken (profit, red.); een goed onderhouden winkelstraat trekt meer winkelend publiek.”

Monique Wiegiers
wijkbeheerder stadsdeel Noord van gemeente Zwolle

“De straat Bernisse is samen met de inwoners succesvol heringericht”

Samen met inwoners

De bijdrage van individuele Zwollenaren is ook nodig, immers een groot deel van de grond is in het bezit van inwoners. “Daarom betrekken we hen erbij”, zegt Heideveld. Een voorbeeld is de succesvolle herinrichting van een deel van de straten Alm en Bernisse. “Aanleiding om daar aan de slag te gaan, was dat inwoners klaagden”, zegt Monique Wiegiers, wijkbeheerder stadsdeel Noord van gemeente Zwolle en lid van het kernteam Buitengeluk. “Het asfalt in hun straten was kapot en stoeptanden lagen los.”

Heideveld vult aan: “Een mooi ‘haakje’, want nu gingen we niet de wijk in met ‘we komen jullie straat klimaatrobuust inrichten’, maar met ‘we hebben jullie verzoeken gehoord.’” Asfalt maakte plaats voor klinkers waar hemelwater tussendoor sijpelt, de bodem in. En inwoners plaatsten onder leiding van ROVA’s wijkvoorman Jos Velthuis zelf de beplanting in de nieuw aangelegde groenstrook midden in de straat. Ook kregen ze de kans om met een financiële bijdrage van gemeente Zwolle hun eigen oprit te vervangen.

“De enige voorwaarde was dat tussen de opritten groen kwam”, zegt Wiegiers. “Bovendien hebben we de woningen voorzien van infiltratiekratten in de bodem, waarmee hemelwater via de regenpijp terug de bodem in gaat.”

Voorlichten

Als bomen worden gesnoeid, hangt nu prominent een banner met de tekst: ‘ROVA snoeit voor: betere groei, mooiere vormen en een veilige omgeving’, in plaats van de vroegere boodschap ‘excuses voor de overlast’. En als de bermen worden gemaaid,

staan daar bordjes met uitleg over het maaibeleid. “Willen we een gezond ecosysteem voor insecten en willen we genieten van prachtige bloemen, dan moeten we soms juist de bloemen wegmaaien”, zegt Blokland.

“Nu draait het om het effect van het werk”

Collega's werven

Het kernteam verwacht dat buitengeluk het beroep van beheerder van de buitenruimte aantrekkelijker maakt. En dat is nodig, want net als in veel andere beroepsgroepen zijn vacatures soms moeilijk in te vullen. “Het is zo’n verschil”, zegt Wiegiers, “of je werknemers vraagt zwerfafval op te ruimen, of dat je ze vraagt een grasveld veilig en schoon te maken voor spelende kinderen. Dan draait het ineens om het effect van je werk. Dan krijgt het nut en betekenis.”

De kanteling van ‘wat’ naar ‘waarom’ en van ‘taak’ naar ‘betekenis’ heeft niet alleen Zwolse inwoners en ROVA-collega’s geïnspireerd; de vijf gemeenten zijn samen met opleidingsinstanties en kennispartner voor overheden CROW bezig met het opzetten van een academische opleiding op het gebied van buitenruimtebeheer. Zo zijn er straks meer professionals die onderbouwd kunnen bijdragen aan de klimaatrobuuste buitenruimte. En, aan ieders buitengeluk. ■

Om het buitengeluk te versterken, leggen we uit waarom we de dingen doen die we doen.

“Ik haal dagelijks ruim 7.000 kilo grofvuil op”

“Al ruim 17 jaar rijd ik door de Amersfoortse wijken om het grof huishoudelijk afval op te halen. Ik sta inwoners te woord en geef advies over het aanbieden van het grofvuil. Per dag halen we bij 60 tot 80 adressen het grofvuil op; in totaal 7.000 tot 10.000 kilo (7 tot 10 ton) per dag. Inwoners kunnen een afspraak maken voor het gratis ophalen van dit afval. Daarom is het soms lastig te begrijpen dat inwoners het illegaal dumpen. Het geeft een goed gevoel om te zorgen voor een mooie en schone leefomgeving. Ik heb veel plezier in mijn werk! En als inwoners tevreden zijn, dan maakt dat me extra trots op mijn werk.” ■

Amar El Hamdioui

Chauffeur/belader
Eemland

Verbonden ■ Vakmanschap ■ Vooruitstrevend

Gladheidbestrijding: dit komt erbij kijken

Bij de eerste tekenen van vorst, sneeuw of ijzel rukken onze strooiwagens in verschillende gemeenten uit. Dit lijkt ad hoc, maar we beginnen in de lente al met de voorbereidingen. Planner Bé Scherer en coördinator gladheidbestrijding Marcel Pelgröm vertellen over het werk rondom de gladheidbestrijding.

Nat strooien

Tijdens het strooien wordt zout met pekewater gemengd. Dit zogenaamde 'natzout' spaart het milieu, werkt direct en hecht zich meteen aan het wegdek. Hierdoor kan het – in tegenstelling tot droogzout – niet verstuiven.

Mike Bekman: doet dit jaar voor het eerst mee aan de winterdienst

Goede voorbereiding

In mei is de evaluatie van het winterdienstseizoen en in september/oktober inspecteren we materieel en voertuigen om snel en veilig te kunnen uitrukken, dit noemen we de vlootshouw. Ook maken planners al vroeg in het jaar de strooiroutes. Planner Bé Scherer: "We maken onderscheid tussen hoofdroutes en fietsroutes, die we met respectievelijk vrachtwagens en kleinere voertuigen strooien. Alle routes zijn gedigitaliseerd en spraakgestuurd via een iPad, zodat de chauffeurs de aandacht op de weg kunnen houden. Binnen een paar uur willen we alle wegen gestrooid hebben, in Zwolle is dit 515, in Amersfoort 475 en in Winterswijk 185 kilometer. Best uitdagende routes dus!"

Hotline met weerdiensten

Van november tot en met maart ontvangt ROVA dagelijks een mail met de weersverwachting en wegdektemperatuur per uur

voor het komende etmaal. Bij extreme sneeuwval of ijzel belt Meteo Consult ons op. Bovendien hebben we in Zwolle op de twee koudste plekken in het wegdek sensoren geplaatst die de wegdektemperatuur, het vochtgehalte en de hoeveelheid nog aanwezig zout meten. Is het wegdek droog en ligt er nog zout, dan hoeven we niet uit te rukken. Wordt het glad, dan rukken we uit en attenderen we inwoners en weggebruikers via Twitter.

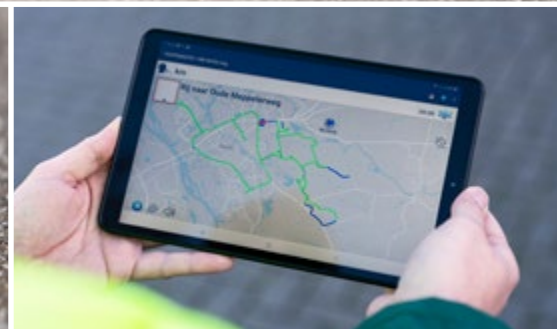
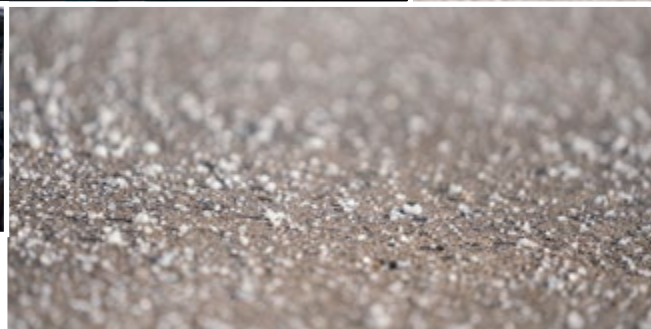
Spannend feestje

De eerste keer uitrukken is een feest. Marcel Pelgröm, coördinator gladheidbestrijding in Zwolle: "Het is net als koeien die voor het eerst de wei in gaan, zo enthousiast is iedereen. Toch is het ook spannend. Elk jaar veranderen routes. Ook zijn er altijd collega's die voor het eerst meedraaien. Daarom zijn we dan met meerdere coördinatoren."

Naast gladheidbestrijding blijft ROVA ook de reguliere werkzaamheden uitvoeren. "We proberen dit op elkaar aan te laten sluiten. Soms strooien we al aan het begin van de avond met 5 graden boven het vriespunt. Ziet er gek uit, maar het zout doet zijn werk wel. En als het om middernacht dan écht vriest liggen onze collega's lekker te slapen!", geeft Marcel aan. ■

*Jan Ruitenbergh: al ruim
30 jaar winterdienst ervaring*

Bokashi, de bodemverbeteraar van eigen bodem

Ger Kappert (links) en Koen Jansen (rechts)

Blad dat van bomen valt, gras dat is gemaaid en groente- en fruitafval: het wordt voor steeds meer gemeenten omgezet tot bokashi, de circulaire bodemverbeteraar die bijdraagt aan onder meer sterkere begroeiing en klimaatadaptatie.

Om uit te leggen wat de kracht van bokashi is en wat het verschil is met compost, vertellen Koen Jansen van bokashi-producent Jansen Wijhe en Ger Kappert van Bij de Oorsprong over een experiment dat ze onlangs deden. “In drie identieke bakken lieten we groenten groeien. Het enige verschil was dat aan nummer één oercompost werd toegevoegd, aan nummer twee bokashi en aan nummer drie niets”, zegt Kappert. “In bak één groeiden de groenten het snelst. Logisch, want compost is voeding voor de

plant. In bak twee (met bokashi) en bak drie (zonder toevoeging) groeiden de groenten even snel. Wat wél verschilde tussen bak twee en drie: de groenten in bak drie werden aangevreten door rupsen en die in bak twee niet”, vult Jansen aan. “Bokashi verbetert het bodemleven, waardoor de groenten uitgroeien tot sterke planten”, verklaart Kappert. “In de grond zonder bokashi groeiden ze uit tot zwakke planten en die worden aangevreten door schimmels, parasieten en rupsen, want de natuur ruikt zwakke gewassen op.”

Gefermenteerd organisch afval

Bokashi is het Japanse woord voor goed gefermenteerd organisch afval. Jansen, die samen met zijn collega's een machine ontwikkelde voor bokashi-productie, vertelt in het kort het proces: "De organische reststroom verkleinen we en daar voegen we micro-organismen en oergesteentegranulaat aan toe. Dat vormt samen een grote massa. Die enorme bult rijden we aan met een shovel en sluiten we af met landbouwplastic, zodat zuurstof verdwijnt en de fermentatie begint. Vergelijk het met het inkuilen van gras of maïs.

"Gemeenten kunnen de bodem verbeteren met eigen reststromen"

Na acht tot tien weken is het bokashi. De grondstof is nog herkenbaar; je ziet bijvoorbeeld nog de vorm van een blad. Maar het is wel gefermenteerd, zodat het bodemleven het kan verteren."

De micro-organismen levert Bij de Oorsprong aan Jansen Wijhe. De twee bedrijven begonnen tien jaar geleden samen met de productie van bokashi. Als twee-eenheid adviseren en bedienen ze nu onder meer boeren en gemeenten in heel Nederland.

Beter bodemleven

Bokashi draagt bij aan een beter bodemleven. "Een van de effecten is een toename van pendelwormen. Die zorgen voor een betere bodemstructuur, waardoor de plant dieper wortelt en vocht beter wordt vastgehouden. En door de bodembedekking die bokashi vormt, wordt onkruid onderdrukt", zegt Kappert. In het verlengde daarvan ligt de positieve bijdrage die bokashi levert aan klimaatadaptatie. "Een gezonde bodem bevat humus, een laagje vergane plantdelen. Humus heeft als taak voedingsstoffen en water vast te houden én CO₂ op te slaan", legt Jansen uit.

Circulariteit

Dat bokashi behalve aan klimaatdoelen ook bijdraagt aan circulariteit, spreekt voor zich. "Neem maaisel, dat kan letterlijk op dezelfde plek terugkomen, maar dan in de vorm van bokashi. Zodoende kunnen gemeenten de bodem verbeteren met hun eigen organische reststromen", zegt Kappert. Een circulaire bodemverbeteraar van eigen bodem dus.

Doorbraak

De grote doorbraak van bokashi verwachten Jansen en Kappert op het moment dat de Nederlandse overheid met regelgeving komt. Het maken en toepassen van bokashi is beide toegestaan en een eerste handreiking vanuit het ministerie is in de maak, maar richtlijnen voor het maken van bokashi ontbreken nog. Ondertussen gaan Jansen Wijhe en Bij de Oorsprong door. Jansen: "Wij hebben onze tien jaar ervaring verwerkt in onze eigen recepten en protocollen en zijn blij dat onze kennis wordt erkend door onder meer een aantal bij ROVA aangesloten gemeenten." ■

**"We gaan bokashi ook in
plantsoenen gebruiken"**

Bokashi in ROVA-gemeenten

Robert van Iersel, senior beleidsadviseur ROVA: "ROVA-gemeente Zwolle gebruikt Jansen Wijhe's sportveldenmix – waarin ook bokashi zit – op drie sportvelden, verspreid over drie locaties. Ieder jaar strooit ROVA een laagje, afgelopen zomer voor de tweede keer. We zien nu al dat de wortels dieper gaan en sterker zijn. Ook zijn we benieuwd naar de neveneffecten: kunnen we af met minder beregening, omdat de bodem zelf meer vocht vasthoudt?"

De volgende stap is toepassing in de plantsoenen met nieuwe beplanting in de gemeenten Zwolle en Zwartewaterland. Daar verwachten we aan het eind van het eerste jaar al resultaat te zien, want jonge planten groeien direct. Ook in Oost Gelre en Winterswijk gaan we bokashi toepassen in plantsoenen.

We willen ook ervaren wat inwoners ervan vinden. Bokashi heeft bijvoorbeeld een zurige geur en dat kan reacties opleveren. Met goede voorlichting nemen we inwoners mee in het proces."

“Iedereen telt mee”

“Het beheer van de buitenruimte (BBR) in Oost Gelre wordt grotendeels uitgevoerd door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. ROVA heeft de beheertaken en het team dat die taken uitvoert in januari 2020 overgenomen van Hacron. Het gaat goed. Duidelijkheid en openheid hebben voor een zachte landing gezorgd. Gemeente en iedereen bij ROVA zijn erg tevreden. De kracht van het succes ligt in de waardering voor elkaar. Iedereen telt mee. Minder taken uitbesteden en meer zelf uitvoeren, dat is ons doel voor de toekomst. Inwoners geven ons geregeld complimenten! Als iedereen aan het eind van de dag met een lach op zijn gezicht naar huis gaat, dan doe ik dat ook.” ■

**Evert
Bussink**

Teamleider
BBR Oost Gelre

Verbonden ■ **Vakmanschap** ■ **Vooruitstrevend**

INSPIREREND VOORBEELD

Westerveldse supermarkt keert milieubonus uit

Geld krijgen als je lege blikjes en halveliterflesjes inlevert. Dat is het geval in de Coop in het Drentse dorp Vledder, gemeente Westerveld. Supermarktondernemer Doede Simonides is het creatieve brein achter deze 'milieubonus'. Hij bedacht dit in 2011 en nu, 9 jaar later, kondigt de overheid statiegeld op kleine plastic flesjes aan.

Wie de supermarkt in loopt, stoot er bijna zijn neus aan: de milieustraat. Hier kunnen klanten hun lege flessen wisselen voor statiegeld en hun oude mobieltjes, batterijen, cartridges, lampen en frituurvet achterlaten voor een verantwoorde verwerking. Op eigen initiatief vulde Simonides deze opties in 2011 aan met een automaat voor lege blikjes en plastic halveliterflesjes.

Eén cent

De ondernemer betaalt voor ieder ingeleverd flesje of blikje een cent milieubonus. Uit eigen zak. Wie denkt dat hij dat geld later wel weer terugverdient, bij bijvoorbeeld de oudijzerhandel, heeft het mis. "Dat idee had ik oorspronkelijk, maar de machine scheidt het plastic niet van het blik", zegt Simonides. Een oplossing was snel gevonden. "Mensen van de sociale werkvoorziening halen het op, scheiden het en brengen het naar ROVA."

Onderscheiden

Op de vraag waarom hij dit al zestien jaar doet, terwijl hij er geld op toelegt, antwoordt de ondernemer: "Allereerst, ik geef om de natuur. En als duo-raadslid en vader van drie kinderen voel ik me geroepen om mijn omgeving milieubewust te maken. Maar voor de supermarkt is het ook goed. In een kleine plaats als Vledder, met 1.500 inwoners, hebben we ook klandizie uit omliggende plaatsen nodig. De milieubonus onderscheidt ons. We stellen daarnaast ook kunst tentoon in de etalage en verkopen culturele producten voor toeristen, zoals wijn en snoep met daarop onze lokale merknaam 'Vleddertje'."

"Ik voel me geroepen om mijn omgeving milieubewust te maken"

Investing

De investering van 15.000 euro in de 'milieubonusautomaat' en de 8.000 euro aan milieubonus die Simonides door de jaren heen heeft uitgekeerd, heeft hij naar eigen zeggen "zeker terugverdiend" dankzij de klanten die het trok. "Maar," zegt hij, "het is maar hoe je het bekijkt. Als je niet om het milieu geeft, zijn zulke bedragen natuurlijk een goede reden om dit allemaal níet te doen", zegt hij lachend.

Statiegeld

Per 1 juli 2021 gaat landelijk statiegeld op kleine plastic flesjes in. Per flesje van minder dan een liter, wordt 15 cent statiegeld gerekend. Als dit op termijn ook voor blikjes geldt, is de milieubonus van de Drentse ondernemer verleden tijd. Maar ook dan ziet hij manieren om mensen milieubewust te maken én hen aan de supermarkt te binden. "Eén van onze drie bezorgauto's is al elektrisch en de bedoeling is dat straks alles op stroom rijdt. In ons eigen eetcafé Vledder Plaza bereiden we maaltijden met producten die bijna over code zijn. Of die artikelen gaan in de voedselboxen van Too good to go voor een klein prijsje weg. Van overrijp zacht fruit maken we komende zomer smoothies. Zo verminderen we voedselverspilling. Dat vind ik heel belangrijk, want met het weggooien van voedsel verspilt je meer dan alleen het eten; je verspilt ook de energie die erin is gestoken om het te maken." ■

"Met het weggooien van voedsel verspilt je meer dan eten alleen"

CirkelWaarde

Binnen CirkelWaarde werken ROVA, AVU en Circulus-Berkel samen aan het beter verwaarden van huishoudelijke afvalstoffen. Een korte update van de stand van zaken van luiers en elektronica.

Luiers

We onderzoeken de concrete ontwikkelingen rond luierreycling. Hiervoor gaan we in 2021 beginnen met een proef met verwerker ARN. We willen onder andere onderzoeken hoeveel grondstoffen kunnen worden teruggewonnen en wat de effecten zijn van verschillende inzamelmethodes op verwerking. We leveren niet alle gescheiden ingezamelde luiers bij ARN aan. Wanneer een andere partij verwerkingscapaciteit realiseert, gaan we ook daar luiers aanleveren. Zo vergelijken we de verschillende technieken, om uiteindelijk die met de beste resultaten te kiezen.

Zwitsalterrein de hub op te zetten. In de E-novation Hub gaan we de komende 3 jaar met onder andere kringloopbedrijf Foenix, Weee Nederland en Hogeschool Saxion oude elektrische apparaten demonteren, repareren en testen. We richten ons op vier productstromen: wasmachines en koelkasten, consumenten elektronica (laptops, smartphones etc.), cv-ketels en elektromotoren. Het doel is om dit proces betrouwbaarder en consistentier te maken, zodat gerepareerde en 'refurbished' apparaten aantrekkelijker worden. Bij succes hopen we dit permanent in te regelen. ■

Elektronica

Na veel voorbereidend werk is het zover: het project E-novation Hub in Apeldoorn kan van start. De CirkelWaarde-partners hebben financiering ontvangen vanuit de CleanTech Regio om op het oude

Voorkom zwerfafval met gedragsverandering

Met het programma Mooi Schoon van ROVA bestrijden we zwerfafval met educatie, voorlichting en participatie. We zetten een nieuwe stap met het 'toepassingstraject gedragsverandering': we ontdekken waarom mensen zwerfafval achterlaten en hoe we dat kunnen voorkomen met interventies zoals gemak bieden en het slimmer inrichten van de buitenruimte.

De Wythmenerplas, een recreatieplas in Zwolle, is 's zomers een 'hotspot' voor zwerfafval. Lege verpakkingen blijven achter op het strand. Mooi Schoon onderzocht samen met de gemeente Zwolle waarom afval op het strand belandt in plaats van in de afvalbak.

Wat bleek? Bezoekers hadden niets bij zich om hun afval in te doen en een deel van de bezoekers herkende de moderne cilinders op het terrein niet als afvalbakken. En bij de containers van de snackbar moesten ze bukken (lees: moeite doen) om het afval erin te gooien.

Het team deed een aantal interventies: bezoekers kregen afvalzakjes om hun afval in te verzamelen, de cilinders werden voorzien van afbeeldingen waarop iemand afval in de bak gooit en de snackbar kreeg hogere afvalbakken met een ruime opening. Alleen al hierdoor verminderde het zwerfafval met 33 procent.

Begeleiding

Begeleiding tijdens het toepassingstraject komt van Margriet van de Poel en Petra Streng van Mooi Schoon. Deelnemers volgen een inspiratiesessie gegeven door Rijkswaterstaat en doorlopen met Mooi Schoon het stappenplan uit het werkboek om een goede analyse van de huidige situatie te maken en om het doelgedrag te formuleren. Vervolgens worden interventies bedacht en uitgevoerd en worden de resultaten gemonitord.

Doe mee!

Het eerste toepassingstraject begon in juni met Hattem, Zwolle, Zwartewaterland en Olst-Wijhe. Bij de een zijn al interventies gedaan, de ander zit nog in de observatiefase. Het tweede toepassingstraject ging van start op 4 november 2020 met Steenwijkerland, Bunschoten, Ommen en wederom Zwolle.

In 2021 gaan nieuwe groepen van start. Aanmelden? Dat kan! Stuur dan een mail naar info@mooi-schoon.nl. ■

Inzichten gedragsverandering

- Bedenk pas een oplossing als je de oorzaak van het probleem weet. Onderzoek waarom het gewenste gedrag niet wordt vertoond.
- Breng de basis op orde. Faciliteer met voldoende duidelijk zichtbare afvalbakken op de juiste locaties en zorg dat ze tijdig geleegd worden.
- Laat het gewenste gedrag zien. Bijvoorbeeld met een afbeelding waarop iemand afval weggooit in de bak.

ROVA werkt als maatschappelijke onderneming samen met inwoners en gemeenten aan een mooie en schone omgeving, nu en in de toekomst.

WWW.ROVA.NL

